

Warszawa, dnia 27 listopada 2013 r.

Poz. 1386

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 6 listopada 2013 r.

w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień

Na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz oraz warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, zwanych dalej „świadczeniami gwarantowanymi”;
- 2) poziom finansowania przejazdu środkami transportu sanitarnego w przypadkach niewymienionych w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) lekarz specjalista – lekarza, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w określonej dziedzinie medycyny;
- 2) lekarz w trakcie specjalizacji – lekarza, który ukończył co najmniej pierwszy rok specjalizacji z psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży w trybie określonym przepisami o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz uzyskał potwierdzenie przez kierownika specjalizacji wiedzy i umiejętności umożliwiające samodzielną pracę;
- 3) świadczenia terapeutyczne – działania służące korekcie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania oraz usuwaniu przyczyn i objawów tych zaburzeń, obejmujące w szczególności profilaktykę, diagnostykę, leczenie, pielęgnację i rehabilitację;
- 4) turnus rehabilitacyjny – zorganizowany, trwający nie dłużej niż 14 dni, pobyt poza miejscem udzielania świadczeń gwarantowanych, obejmujący leczenie i intensywną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi i znacznym stopniem nieprzystosowania społecznego, w ramach określonego programu terapeutycznego.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 248, poz. 1495 i Nr 284, poz. 1672).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725, z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 123, 1016, 1342 i 1548 oraz z 2013 r. poz. 154, 879, 983 i 1290.

§ 3. 1. Świadczenia gwarantowane są realizowane w warunkach:

- 1) stacjonarnych:
 - a) psychiatrycznych,
 - b) leczenia uzależnień,
 - c) w izbie przyjęć;
- 2) dziennych:
 - a) psychiatrycznych,
 - b) leczenia uzależnień;
- 3) ambulatoryjnych:
 - a) psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego),
 - b) leczenia uzależnień.

2. Przejazd środkami transportu sanitarnego w przypadkach niewymienionych w art. 41 ust. 1 i 2 ustawy jest finansowany w 40% ze środków publicznych w przypadku:

- 1) chorób krwi i narządów krwiotwórczych,
- 2) chorób nowotworowych,
- 3) chorób oczu,
- 4) chorób przemiany materii,
- 5) chorób psychicznych i zaburzeń zachowania,
- 6) chorób skóry i tkanki podskórnej,
- 7) chorób układu krążenia,
- 8) chorób układu moczowo-płciowego,
- 9) chorób układu nerwowego,
- 10) chorób układu oddechowego,
- 11) chorób układu ruchu,
- 12) chorób układu trawiennego,
- 13) chorób układu wydzielania wewnętrznego,
- 14) chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- 15) urazów i zatruć,
- 16) wad rozwojowych wrodzonych, zniekształceń i aberracji chromosomowych

– gdy ze zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego wynika, że świadczeniobiorca jest zdolny do samodzielnego poruszania się bez stałej pomocy innej osoby, ale wymaga przy korzystaniu ze środków transportu publicznego pomocy innej osoby lub środka transportu publicznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

§ 4. 1. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

4. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

5. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 lit. b, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

6. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

7. Wykaz świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. b, oraz warunki ich realizacji określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 5. Świadczenia gwarantowane są udzielane zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, z wykorzystaniem metod diagnostyczno-terapeutycznych innych niż stosowane w medycynie niekonwencjonalnej, ludowej lub orientalnej.

§ 6. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, obejmują:

- 1) świadczenia terapeutyczne;
- 2) programy terapeutyczne;
- 3) niezbędne badania diagnostyczne;
- 4) konsultacje specjalistyczne;
- 5) leki;
- 6) wyroby medyczne, w tym wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi;
- 7) wyżywienie, z zastrzeżeniem art. 18 ustawy;
- 8) działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin.

§ 7. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, obejmują:

- 1) świadczenia terapeutyczne;
- 2) programy terapeutyczne;
- 3) niezbędne badania diagnostyczne;
- 4) leki;
- 5) wyżywienie;
- 6) działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin.

§ 8. Świadczenia gwarantowane, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, obejmują:

- 1) świadczenia terapeutyczne;
- 2) niezbędne badania diagnostyczne;
- 3) leki niezbędne w stanach nagłych;
- 4) działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin.

§ 9. 1. Dla osób z zaburzeniami psychicznymi lub dla osób uzależnionych może być realizowany turnus rehabilitacyjny, nie częściej niż raz na 12 miesięcy, w ramach:

- 1) świadczeń psychiatrycznych dla dorosłych, rehabilitacji psychiatrycznej oraz leczenia zaburzeń nerwicowych u dorosłych oraz dzieci i młodzieży realizowanych w warunkach stacjonarnych psychiatrycznych;
- 2) świadczeń rehabilitacyjnych dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz świadczeń rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi realizowanych w warunkach stacjonarnych leczenia uzależnień;

- 3) świadczeń gwarantowanych realizowanych w warunkach dziennych psychiatrycznych;
- 4) świadczeń gwarantowanych terapii uzależnienia realizowanych w warunkach dziennych leczenia uzależnień, terapii uzależnienia od alkoholu, terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- 5) świadczeń gwarantowanych psychiatrycznych ambulatoryjnych dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży, leczenia nerwicy oraz świadczeń gwarantowanych dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, realizowanych w warunkach ambulatoryjnych psychiatrycznych i leczenia środowiskowego (domowego);
- 6) świadczeń gwarantowanych terapii uzależnienia realizowanych w warunkach ambulatoryjnych leczenia uzależnień, terapii uzależnienia od alkoholu, terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych, programu substytucyjnego.

2. Warunkiem realizacji turnusu rehabilitacyjnego jest przedstawienie przez świadczeniodawcę Narodowemu Fundusowi Zdrowia:

- 1) programu psychoterapeutycznego;
- 2) opinii o spełnieniu wymogów sanitarno-epidemiologicznych w pomieszczeniach, w których będą realizowane świadczenia w ramach turnusu rehabilitacyjnego;
- 3) wykazu osób uczestniczących;
- 4) terminu turnusu rehabilitacyjnego;
- 5) wykazu personelu realizującego świadczenia.

§ 10. 1. Świadczeniodawca udzielający świadczeń gwarantowanych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1:

- 1) lit. a, dla dorosłych lub dla dzieci i młodzieży,
- 2) lit. b, w zakresie leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji) albo leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji)

– zapewnia całodobową opiekę lekarską we wszystkie dni tygodnia w szpitalach w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

2. Liczba i kwalifikacje pracowników niezbędnych dla zapewnienia opieki lekarskiej są ustalane przez świadczeniodawcę, z uwzględnieniem:

- 1) specyfiki intensywności opieki sprawowanej nad pacjentami, w tym z uwzględnieniem konieczności zapewnienia odpowiedniej opieki nad pacjentami, o których mowa w art. 23, art. 24 i art. 28 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);
- 2) liczby i bieżącego wykorzystania łóżek;
- 3) wielkości i warunków lokalowych komórek organizacyjnych.

§ 11. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do świadczeń gwarantowanych udzielanych od dnia 1 stycznia 2014 r.

2. Do świadczeń gwarantowanych udzielanych przed dniem 1 stycznia 2014 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Zdrowia: *B.A. Arłukowicz*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. z 2013 r. poz. 1227), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 85 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. Nr 122, poz. 696, z 2012 r. poz. 95 i 742 oraz z 2013 r. poz. 766 i 1290).

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH STACJONARNYCH PSYCHIATRYCZNYCH
ORAZ WARUNKI ICH REALIZACJI

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD10)
1	2	3	4
1	Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności psychotycznymi, powyżej 18 roku życia.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) psycholog albo osoba, która spełnia łącznie następujące warunki: a) posiada dyplom lekarza lub magistra: psychologii, pielęgniarstwa, pedagogiki, resocjalizacji albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763, z późn. zm.), b) ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzone metodami o udowodnionej	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00– F99). Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).

	naukowo skuteczności, w szczególności metodą terapii psychodynamicznej, poznawczo-behawioralnej lub systemowej, w wymiarze co najmniej 1200 godzin albo przed 2007 r. ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia, c) posiada zaświadczenie, zwane dalej „certyfikatem psychoterapeuty”, poświadczające odbycie szkolenia wymienionego w lit. b, zakońzonego egzaminem przeprowadzonym przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład której nie wchodzi przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty – zwana dalej „osobą prowadzącą psychoterapię”, lub osoba, o której mowa w lit. a, posiadająca status osoby uczestniczącej co najmniej dwa lata w podyplomowym szkoleniu, o którym mowa w lit. b, oraz posiadająca zaświadczenie wydane przez podmiot prowadzący kształcenie oraz pracująca pod nadzorem osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) osoba, która:	
--	---	--

		a) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe w zakresie terapii zajęciowej, obejmujące co najmniej 2000 godzin kształcenia w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii i technik terapeutycznych i uzyskała co najmniej tytuł licencjata, lub b) ukończyła studia wyższe na kierunku lub w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 3000 godzin kształcenia, w tym 2000 godzin w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii technik terapeutycznych i uzyskała tytuł licencjata, lub c) ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy terapeuty zajęciowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie terapeuty zajęciowego, lub d) ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy w zawodzie instruktora terapii zajęciowej, lub e) ukończyła przed dniem 1 października 2011 r. studia wyższe w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 1665 godzin kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu terapeuty zajęciowego i uzyskała tytuł licencjata, lub f) osoba z innym wykształceniem, która uzyskała pozytywną opinię kierownika ośrodka prowadzącego terapię zajęciową dla chorych psychicznie, po co najmniej rocznej praktyce w zakresie terapii zajęciowej w	
--	--	---	--

		tym ośrodka, zwana dalej „osobą prowadzącą terapię zajęciową” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	
2	Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży obejmujące diagnostykę i leczenie dzieci i młodzieży objętych obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcących się w szkołach ponadgimnazjalnych do ich ukończenia.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 łóżek*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 10 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 60 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99). Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
3	Świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99) z towarzyszącymi im chorobami somatycznymi oraz

	obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, powyżej 18 roku życia, u których jest konieczna jednoczesna diagnostyka i leczenie towarzyszących schorzeń somatycznych lub leczenie gruźlicy oraz innych towarzyszących chorób zakaźnych.	– równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1/2 etatu przeliczeniowego – na 60 łóżek*; 5) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 6) pielęgniarki.	chorobami zakaźnymi (A15–A19). Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
4	Świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych obejmujące leczenie chorych na przewlekle lub oporne na terapię zaburzenia psychiczne, w szczególności psychotyczne.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*;	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29), z wyłączeniem ostrych i przemijających zaburzeń psychotycznych (F23); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39);

		2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Upośledzenie umysłowe (F70–F79) o przewlekłym przebiegu leczenia.
5	Świadczenia psychogeriatryczne obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności zaburzeniami procesów poznawczych, powyżej 60 roku życia. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się hospitalizację pacjentów w wieku poniżej 60 roku życia.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39).

		stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1/2 etatu przeliczeniowego – na 60 łóżek*; 5) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 6) pielęgniarki.	
6	Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej obejmujące wczesną lub późną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności psychotycznymi, w wieku od 18 roku życia, leczonych z powodu utrwalonych zaburzeń funkcjonowania życiowego lub znacznego ryzyka powstania takich zaburzeń.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84); Zaburzenie psychiczne, inaczej nieokreślone (F99).
7	Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48);

	obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami nerwicowymi, osobowości i zachowania.	– równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 4) pielęgniarki.	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69).
8	Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży obejmujące diagnostykę i leczenie dzieci i młodzieży z zaburzeniami nerwicowymi, osobowości i zachowania.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59), z wyłączeniem zaburzeń psychicznych związanych z porodem (F53); Specyficzne zaburzenia mowy i języka (F80); Specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych (F81); Specyficzne zaburzenia rozwoju funkcji motorycznych (F82); Mieszane specyficzne zaburzenia rozwojowe (F83); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98).

9	Świadczenia psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których jest wykonywany środek zabezpieczający, o którym mowa w art. 200 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.).	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99).
---	--	---	--

10	Świadczenia psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których jest wykonywany środek zabezpieczający, o którym mowa w art. 200 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia kliniczna, zwany dalej „psychologiem klinicznym”, lub psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 6) pielęgniarzki.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99).
----	---	---	---

11	Świadczenia psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których jest wykonywany środek leczniczy, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) psycholog kliniczny lub psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 6) pielęgniarzki.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99).
12	Świadczenia opiekuńczo–lecznicze psychiatryczne dla dorosłych obejmujące opiekę, pielęgnację i rehabilitację oraz leczenie chorych ze znacznymi i utrwalonymi zaburzeniami zachowania, którym nie można zapewnić opieki w innych warunkach.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie chorób	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79).

		wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 160 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	
13	Świadczenia opiekuńczo–lecnicze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży obejmujące opiekę, pielęgnację i rehabilitację oraz leczenie chorych ze znacznymi i utrwalonymi zaburzeniami zachowania, którym nie można zapewnić opieki w innych warunkach.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 160 łóżek*;	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84) o przewlekłym przebiegu.

		3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 26 łóżek*; 5) pielęgniarki.	
14	Świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dorosłych obejmujące opiekę, pielęgnację i rehabilitację oraz leczenie chorych ze znacznymi i utrwalonymi zaburzeniami zachowania, którym nie można zapewnić opieki w innych warunkach.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 160 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79).
15	Świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i

	obejmujące opiekę, pielęgnację i rehabilitację oraz leczenie chorych ze znacznymi i utrwalonymi zaburzeniami zachowania, którym nie można zapewnić opieki w innych warunkach.	lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych lub inny lekarz specjalista, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie odpowiedniej do potrzeb zdrowotnych pacjentów – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 160 łóżek*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 30 łóżek*; 5) pielęgniarki.	urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84).
16	Świadczenia dla osób z zaburzeniami psychicznymi udzielane w miejscu chronionego zakwaterowania, posiadającym 1–3 osobowe pokoje ze współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń, w tym wspólnej kuchni i łazienki, w którym są prowadzone profilowane programy psychoterapeutyczne rehabilitacyjne w celu poprawy	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego, a w przypadku świadczeń udzielanych młodzieży – lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w	Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną (F06); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe lekkie (F70); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F94); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43).

	codziennego funkcjonowania oraz przywrócenia podstawowych umiejętności społecznych, dla świadczeniobiorców niewymagających leczenia szpitalnego (hostel), w którym są prowadzone profilowane programy psychoterapeutyczne rehabilitacyjne dla świadczeniobiorców nie wymagających leczenia szpitalnego, lecz wymagających poprawy codziennego funkcjonowania oraz przywrócenia podstawowych umiejętności społecznych.	trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1/4 etatu przeliczeniowego; 2) psycholog kliniczny lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1/2 etatu przeliczeniowego; 3) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: w przypadku młodzieży – zapewnienie całodobowej opieki lekarskiej.	
17	Świadczenia w opiece domowej lub rodzinnej jako długotrwały program rehabilitacyjny dla osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, oraz ze znacznym stopniem nieprzystosowania, polegający na ich umieszczeniu w warunkach domowych pod opieką wybranych rodzin i pod nadzorem szpitala.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) pielęgniarka. 2. Pozostałe warunki: wizyta powinna odbywać się w miejscu pobytu pacjenta w terminie: 1) wizyta pielęgniarska – nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu; 2) wizyta lekarska – nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79).

18	Leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (EW) ze wskazań życiowych.	Świadczenie EW może być realizowane wyłącznie w ramach świadczeń: świadczenia psychiatryczne dla dorosłych, świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży, świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie, świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych, świadczenia psychogeriatryczne, świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej, leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych oraz leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży. 1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych; 2) lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i reanimacji, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii; 3) pielęgniarki, w tym co najmniej jedna z udokumentowanym minimum dwuletnim doświadczeniem w udzielaniu świadczeń realizowanych w warunkach stacjonarnych psychiatrycznych. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie pomieszczenia do wykonywania zabiegu EW; 2) sprzęt i wyroby medyczne: a) aparat do EW, b) kardiomonitor, c) ssak elektryczny,	Ze wskazań życiowych u osób z rozpoznaniem: Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29).
----	--	---	---

		d) elektrody jednorazowe, e) cewnik do górnych dróg oddechowych, f) rurka ustno–gardłowa; 3) zapewnienie dostępu do: a) podstawowych badań z zakresu diagnostyki laboratoryjnej, obrazowej i elektrofizjologicznej, b) konsultacji specjalistycznych (kardiologicznych, neurologicznych, internistycznych).	
--	--	--	--

Objaśnienia:

* maksymalnie do liczby łóżek lub miejsc wpisanych do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 105 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217).

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH STACJONARNYCH LECZENIA UZALEŻNIEŃ
ORAZ WARUNKI ICH REALIZACJI

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD 10)
1	2	3	4
1	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja) obejmujące diagnostykę i leczenie osób z alkoholowym zespołem abstynencyjnym oraz motywowanie do dalszej terapii uzależnienia.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych, lub lekarz specjalista w dziedzinie neurologii, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i reanimacji, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień** oraz posiada status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym w zakresie psychoterapii	Ostre zatrucie spowodowane użyciem alkoholu (F10.0); Alkoholowy zespół abstynencyjny (F10.3); Alkoholowy zespół abstynencyjny z majaczeniem (F10.4); Zespół abstynencyjny po lekach uspokajających i nasennych (F13.3); Zespół abstynencyjny z majaczeniem po lekach uspokajających i nasennych (F13.4); Zespół abstynencyjny w przypadku używania kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu lub leków uspokajających i nasennych (F19.3); Zespół abstynencyjny z majaczeniem w przypadku używania kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu lub leków uspokajających i nasennych (F19.4).

		uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień”, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) zapewnienie konsultacji lekarza specjalisty w dziedzinie neurologii lub lekarza specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii i reanimacji, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii; 5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie możliwości przeprowadzenia specjalistycznych badań z zakresu diagnostyki laboratoryjnej, w tym badań poziomu substancji psychoaktywnych, oraz badań z zakresu diagnostyki obrazowej i elektrofizjologicznej.	
2	Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja) obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zespołem abstynencyjnym po substancjach psychoaktywnych innych niż alkohol i towarzyszących chorób psychicznych, somatycznych oraz motywowanie do dalszej terapii	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych, lub lekarz specjalista w dziedzinie neurologii, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i reanimacji, lub lekarz specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii – równoważnik 1 etatu	Ostre zatrucie spowodowane użyciem substancji psychoaktywnych (F11.0–19.0), z wyłączeniem ostrego zatrucia nikotyną (F17.0); Zespół abstynencyjny po substancjach psychoaktywnych (F11.3–19.3), z wyłączeniem tytoniowego zespołu abstynencyjnego (F17.3); Zespół abstynencyjny z majaczeniem po substancjach psychoaktywnych (F11.4–19.4), z wyłączeniem tytoniowego zespołu

	uzależnienia.	przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) zapewnienie konsultacji lekarza specjalisty w dziedzinie neurologii lub lekarza specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii i reanimacji, lub lekarza specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii; 5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie możliwości przeprowadzenia specjalistycznych badań z zakresu diagnostyki laboratoryjnej, w tym badań poziomu substancji psychoaktywnych, oraz badań z zakresu diagnostyki obrazowej i elektrofizjologicznej.	abstynencyjnego z majaczeniem (F17.4).
3	Leczenie uzależnień obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych oraz działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80	Zespół uzależnienia od alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub używaniem

	łóżek*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 13 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień**, posiadająca status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym dla instruktora terapii uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 30 łóżek*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 6) pielęgniarki.	innych substancji psychoaktywnych, (F10.2–F19.2), z wyłączeniem uzależnienia od tytoniu (F17.2); Inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub używaniem innych substancji psychoaktywnych, (F10.8–F19.8), z wyłączeniem zaburzeń wynikających z palenia tytoniu (F17.8); Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone, spowodowane używaniem alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub używaniem innych substancji psychoaktywnych, (F10.9–F19.9), z wyłączeniem zaburzeń wynikających z palenia tytoniu (F17.9); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8).
--	--	---

4	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych oraz działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 13 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 30 łóżek*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 6) pielęgniarki.	Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2); Inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu (F10.8); Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone, spowodowane używaniem alkoholu (F10.9); Zespół uzależnienia od leków uspokajających i nasennych (F13.2); Zespół uzależnienia od kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.2); Inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.8); Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone, spowodowane używaniem kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.9); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8).
5	Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol oraz działania konsultacyjno–	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, posiadający udokumentowane co najmniej roczne doświadczenie kliniczne w terapii uzależnień lub specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*;	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (używanie szkodliwe F11.1–F19.1, zespół uzależnienia F11.2–19.2), z wyłączeniem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych paleniem tytoniu (F17.1–F17.2).

	edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek; 6) pielęgniarki.	
--	---	--	--

6	Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi, głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza) obejmujące diagnostykę, leczenie, wczesną rehabilitację i psychoedukację osób uzależnionych oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, posiadający udokumentowane co najmniej roczne doświadczenie kliniczne w terapii uzależnień, lub specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka; 6) pielęgniarki.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F10–19), z wyłączeniem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych paleniem tytoniu (F17), ze współistniejącym rozpoznaniem: Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną (F06); Zaburzenia osobowości spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu (F07); Zaburzenia psychotyczne spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.5); Rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.7); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zaburzenia lękowe w postaci fobii (F40.x); Zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane (F41.2); Zaburzenia obsesyjno-kompulsywne (F.42); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F.45); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Osobowość paranoiczna (F60.0); Osobowość schizoidalna (F60.1); Osobowość dyssocjalna (F60.2), Osobowość chwiejna emocjonalnie (borderline) (F60.3); Osobowość histrioniczna (F60.4); Upośledzenie umysłowe łagodne (F70);
---	--	---	--

			Znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia w przebiegu upośledzenia umysłowego lekkiego (F70.1); Upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71); Zespół Aspergera (F.84.5); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98).
7	Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych obejmujące długoterminową rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (innych niż alkohol) oraz działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych. W warunkach stacjonarnych istnieje możliwość realizowania świadczeń leczenia substytucyjnego.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, posiadający udokumentowane co najmniej roczne doświadczenie w zakresie terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych, lub specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 36 łóżek*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 72 łóżka*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 36 łóżek*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub	Zespół uzależnienia od substancji psychoaktywnych (F11.2–19.2), z wyłączeniem zespołu uzależnienia spowodowanego paleniem tytoniu (F17.2).

		osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 36 łóżek*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 6) pielęgniarki.	
8	Świadczenia rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi, głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza) obejmujące rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych z towarzyszącymi zaburzeniami psychicznymi z powodu znacznych i utrwalonych zaburzeń funkcjonowania oraz działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 łóżka*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 łóżka*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 łóżek*;	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F10–19), z wyłączeniem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych paleniem tytoniu (F17), ze współistniejącym rozpoznaniem: Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną (F06); Zaburzenia osobowości spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu (F07); Zaburzenia psychotyczne spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.5); Rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.7); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zaburzenia lękowe w postaci fobii (F40.x); Zaburzenia depresyjne i lękowe mieszane (F41.2); Zaburzenia obsesyjno–kompulsywne (F.42); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną

		6) pielęgniarki.	(F.45); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Osobowość paranoiczna (F60.0); Osobowość schizoidalna (F60.1); Osobowość dyssocjalna (F60.2); Osobowość chwiejna emocjonalnie (borderline) (F60.3); Osobowość histrioniczna (F60.4); Upośledzenie umysłowe łagodne (F70); Znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia w przebiegu upośledzenia umysłowego lekkiego (F70.1); Upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71); Zespół Aspergera (F.84.5); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98).
9	Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których jest wykonywany środek zabezpieczający, o którym mowa w art. 200 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.).	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) psycholog – równoważnik 1 etatu	Zespół uzależnienia spowodowany używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.2); Zaburzenia psychotyczne, zespół amnestyczny, rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne, inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.5–9). Mogą być też inne rozpoznania z grupy zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99).

		przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	
10	Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których jest wykonywany środek leczniczy, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 20 łóżek*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 4) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek*; 5) pielęgniarki.	Zespół uzależnienia spowodowany używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.2); Zaburzenia psychotyczne, zespół amnestyczny, rezydualne i późno ujawniające się zaburzenia psychotyczne, inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F1x.5–9). Mogą być też inne rozpoznania z grupy zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99).

11	Świadczenia dla uzależnionych od alkoholu udzielane w hostelu, jako pobyt w chronionych warunkach mieszkalnych, połączony z programem postrehabilitacyjnym opartym o terapię grupową.	Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek.	Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2); Zespół uzależnienia od kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.2).
12	Świadczenia dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych udzielane w hostelu, jako pobyt w chronionych warunkach mieszkalnych, połączony z programem postrehabilitacyjnym opartym o terapię grupową.	Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 80 łóżek; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień*** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 łóżek.	Zespół uzależnienia od substancji psychoaktywnych (F11.2–F19.2), z wyłączeniem zespołu uzależnienia spowodowanego paleniem tytoniu (F17.2).

Objaśnienia:

- * maksymalnie do liczby łóżek lub miejsc wpisanych do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 105 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217).
- ** osoba, która posiada kwalifikacje specjalisty terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124) lub posiada kwalifikacje specjalisty psychoterapii uzależnień, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).
- *** osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień i posiada kwalifikacje instruktora terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH STACJONARNYCH W IZBIE PRZYJĘĆ
ORAZ WARUNKI ICH REALIZACJI

L.p.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD 10)
1	2	3	4
1	Świadczenia w izbie przyjęć udzielane całodobowo w trybie nagłym, w tym świadczenia diagnostyczno–terapeutyczne, niezakończone hospitalizacją w oddziale lub pobytem w ośrodku lub zakładzie. Świadczenia obejmują w razie potrzeby, zabezpieczenie medyczne świadczeniobiorców oraz zapewnienie transportu, w razie konieczności kontynuacji leczenia specjalistycznego.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psychiatrii dziecięcej, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii lub psychiatrii dzieci i młodzieży; 2) pielęgniarka. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie podstawowej diagnostyki laboratoryjnej, obrazowej i elektrofizjologicznej; 2) zapewnienie konsultacji specjalistycznych.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH DZIENNYCH PSYCHIATRYCZNYCH
ORAZ WARUNKI ICH REALIZACJI

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD 10)
1	2	3	4
1	Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych obejmujące diagnostykę, leczenie i wczesną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym psychotycznymi, powyżej 18 roku życia.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 48 miejsc*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 48 miejsc*; 3) psycholog albo osoba, która spełnia łącznie następujące warunki: a) posiada dyplom lekarza lub magistra: psychologii, pielęgniarstwa, pedagogiki, resocjalizacji albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763, z późn. zm.), b) ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzone metodami o	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99), z wyłączeniem: zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem środków (substancji) psychoaktywnych (F10–F19) oraz upośledzenia umysłowego (F71–F79).

	udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności metodą terapii psychodynamicznej, poznawczo-behawioralnej lub systemowej, w wymiarze co najmniej 1200 godzin albo przed 2007 r. ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia, c) posiada zaświadczenie, zwane dalej „certyfikatem psychoterapeuty”, poświadczające odbycie szkolenia wymienionego w lit. b, zakończonego egzaminem przeprowadzonym przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład której nie wchodzi przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty – zwana dalej „osobą prowadzącą psychoterapię”, lub osoba, o której mowa w lit. a, posiadająca status osoby uczestniczącej co najmniej dwa lata w podyplomowym szkoleniu, o którym mowa w lit. b, oraz posiadająca zaświadczenie wydane przez podmiot prowadzący kształcenie oraz pracująca pod nadzorem osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 14 miejsc*; 4) osoba, która: a) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe w zakresie terapii zajęciowej,	
--	--	--

		obejmujące co najmniej 2000 godzin kształcenia w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii i technik terapeutycznych i uzyskała co najmniej tytuł licencjata, lub b) ukończyła studia wyższe na kierunku lub w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 3000 godzin kształcenia, w tym 2000 godzin w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii i technik terapeutycznych i uzyskała tytuł licencjata, lub c) ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy terapeuty zajęciowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie terapeuty zajęciowego, lub d) ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy w zawodzie instruktor terapii zajęciowej, lub e) ukończyła przed dniem 1 października 2011 r. studia wyższe w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 1665 godzin kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu terapeuty zajęciowego i uzyskała tytuł licencjata, lub f) osoba z innym wykształceniem, która uzyskała pozytywną opinię kierownika ośrodka prowadzącego terapię zajęciową dla chorych psychicznie, po co najmniej rocznej praktyce w zakresie terapii zajęciowej w tym ośrodku, zwana dalej „osobą prowadzącą terapię zajęciową” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 24 miejsca*;	
--	--	--	--

		5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii grupowej i terapii zajęciowej.	
2	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych obejmujące rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności psychotycznymi, ze znacznymi, zagrażającymi lub utrwalonymi zaburzeniami funkcjonowania życiowego. W ramach pobytu są podejmowane działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 48 miejsc*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 48 miejsc*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 14 miejsc*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 24 miejsca*; 5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii grupowej i terapii zajęciowej.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84).

3	Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację dzieci i młodzieży do 18 roku życia z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, ze znacznymi, zagrażającymi lub utrwalonymi zaburzeniami funkcjonowania życiowego. Wskazany jest podział oddziału dziennego psychiatrycznego rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży na pododdział dla dzieci do 13 roku życia i pododdział młodzieżowy. W ramach pobytu są podejmowane działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 miejsc*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 40 miejsc*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 14 miejsc*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 miejsca*; 5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii grupowej i terapii zajęciowej.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi(F00–F09), z wyłączeniem otępienia w chorobie Alzheimera; Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zaburzenia odżywiania się (F50); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Zaburzenia rozwoju psychicznego (F80–F89); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98).
---	--	---	---

4	Świadczenia dzienne rehabilitacyjne dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, również ze współistniejącymi schorzeniami, w szczególności epilepsją, wadami wzroku, słuchu, upośledzeniem umysłowym, mózgowym porażeniem dziecięcym. W ramach pobytu są podejmowane działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.	Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 60 miejsc* albo 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 120 miejsc* i lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 120 miejsc*; 3) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 30 miejsc*; 4) osoba, która ukończyła studia wyższe w zakresie pedagogiki specjalnej i uzyskała tytuł licencjata lub magistra lub osoba, która rozpoczęła przed dniem 1 października 2012 r. studia wyższe na kierunku pedagogika specjalna i uzyskała tytuł licencjata lub magistra, zwana dalej „pedagogiem specjalnym”, lub osoba, która: a) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe z zakresu fizjoterapii obejmujące	Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84).
---	--	--	---

		co najmniej 2435 godzin kształcenia w zakresie fizjoterapii i uzyskała tytuł licencjata lub dodatkowo co najmniej 1440 godzin kształcenia w zakresie fizjoterapii i uzyskała tytuł magistra, lub b) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1997 r. studia wyższe na kierunku fizjoterapia, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi w odrębnych przepisach i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku, lub c) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe na kierunku rehabilitacja ruchowa lub rehabilitacja i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku, lub d) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe w Akademii Wychowania Fizycznego i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła specjalizację I lub II stopnia w dziedzinie rehabilitacji ruchowej, lub e) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła w ramach studiów dwuletnią specjalizację z zakresu gimnastyki leczniczej lub rehabilitacji ruchowej potwierdzoną legitymacją instruktora rehabilitacji ruchowej lub gimnastyki leczniczej, lub f) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła 3-miesięczny kurs specjalizacyjny z rehabilitacji lub ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy technik fizjoterapii, – zwana dalej „fizjoterapeutą”, lub	
--	--	--	--

		5) osoba, która: a) uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie neurologopedii lub b) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. i ukończyła studia wyższe w zakresie logopedii, obejmujące co najmniej 800 godzin kształcenia w zakresie logopedii i uzyskała tytuł magistra, lub c) ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii obejmujące co najmniej 600 godzin kształcenia w zakresie logopedii, lub d) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe na kierunku albo w specjalności logopedia obejmujące co najmniej 800 godzin kształcenia w zakresie logopedii i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku, lub e) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii obejmujące co najmniej 600 godzin kształcenia w zakresie logopedii, lub f) rozpoczęła przed dniem 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii, – zwana dalej „logopedą” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 15 miejsc*; 7) psycholog lub pedagog specjalny, lub fizjoterapeuta, lub logopeda, lub terapeuta zajęciowy, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty –	
--	--	--	--

		równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 30 miejsc*; 8) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: W przypadku udzielania świadczeń opieki zdrowotnej dzieciom i młodzieży w wieku przedszkolnym lub szkolnym, podlegającym obowiązkowi szkolnemu, przy oddziale działu przedszkole lub szkoła, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zapewniające naukę w pełnym wymiarze przewidzianym dla uczniów znajdujących się na określonym etapie edukacji. W przypadku osób niepodlegających obowiązkowi szkolnemu, przy oddziale działu placówka zapewniająca pacjentom rehabilitację społeczną lub zawodową, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).	
--	--	--	--

5	Świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi powyżej 60 roku życia.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 48 miejsc*; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 24 miejsca*; 3) psycholog lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 14 miejsc*; 4) osoba prowadząca terapię zajęciową – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 24 miejsca*; 5) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii grupowej i terapii zajęciowej.	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39).
6	Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami nerwicowymi, zaburzeniami osobowości i zachowania dorosłych.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia kliniczna, zwany dalej „psychologiem klinicznym” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 24 miejsca*; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba	Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69).

		ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 8 miejsc*; 3) pielęgniarki. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii indywidualnej; 2) zapewnienie pomieszczenia do prowadzenia psychoterapii grupowej.	
--	--	---	--

Objaśnienia:

* maksymalnie do liczby łóżek lub miejsc wpisanych do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 105 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217).

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH DZIENNYCH LECZENIA UZALEŻNIEŃ
ORAZ WARUNKI REALIZACJI TYCH ŚWIADCZEŃ

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD 10)
1	2	3	4
1	Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, a także osób ryzykownie pijących, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień oraz posiada status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym dla specjalisty psychoterapii uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16	Dla używających substancji psychoaktywnych: Używanie szkodliwe alkoholu (F10.1); Zespół uzależnienia od alkoholu (F10.2); Używanie szkodliwe kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.1); Zespół uzależnienia od kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19.2); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F63.8). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem alkoholu (Z81.1); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60).

	miejsca*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień, posiadająca status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym dla instruktora terapii uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień” – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 miejsca*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii indywidualnej; 2) zapewnienie pomieszczenia do prowadzenia psychoterapii grupowej.	
--	---	--

2	Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i współuzależnionych, działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych. W ramach oddziału dziennego terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych może być realizowany program leczenia substytucyjnego.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 miejsc*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 miejsca*; 5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii indywidualnej; 2) zapewnienie pomieszczenia do prowadzenia psychoterapii grupowej.	Dla używających substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (używanie szkodliwe F11.1–F19.1, zespół uzależnienia (F11.2–19.2)), z wyłączeniem zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych paleniem tytoniu (F17); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F63.8). Wyżej wymienione rozpoznania ze współistniejącym rozpoznaniem: inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną (F06); Zaburzenia osobowości spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu (F07); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Znaczne zmiany zachowania powodujące konieczność opieki lub leczenia w przebiegu upośledzenia umysłowego lekkiego (F70.1); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem innych substancji psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41);
---	--	--	---

			Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60).
3	Świadczenia dzienne leczenia uzależnień obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych i współuzależnionych, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych. W ramach oddziału dziennego leczenia uzależnień może być realizowany program leczenia substytucyjnego.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 2) specjalista psychoterapii uzależnień** – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*; 3) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 16 miejsc*; 4) specjalista psychoterapii uzależnień** lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub instruktor terapii uzależnień***, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 32 miejsca*;	Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Używanie szkodliwe substancji psychoaktywnych (F10.1–F19.1), z wyłączeniem używania tytoniu (F17.1); Zespół uzależnienia od alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używania kilku substancji psychoaktywnych lub używania innych substancji psychoaktywnych (F10.2–F19.2), z wyłączeniem uzależnienia od tytoniu (F17.2); Inne zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub używaniem innych substancji psychoaktywnych (F10.8–F19.8), z wyłączeniem zaburzeń wynikających z palenia tytoniu (F17.8); Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania nieokreślone, spowodowane używaniem alkoholu, opiatów, kanabinoli, leków uspokajających i

		5) psycholog – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 64 miejsca*. 2. Pozostałe warunki: 1) zapewnienie pomieszczenia do psychoterapii indywidualnej; 2) zapewnienie pomieszczenia do prowadzenia psychoterapii grupowej.	nasennych, kokainy, innych niż kokaina substancji stymulujących, substancji halucynogennych, lotnych rozpuszczalników oraz używaniem kilku substancji psychoaktywnych lub używaniem innych substancji psychoaktywnych (F10.9–F19.9), z wyłączeniem zaburzeń wynikających z palenia tytoniu (F17.9); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F63.8). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem alkoholu (Z81.1); Obciążenia rodzinne nadużywaniem innych substancji psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60).
--	--	--	--

Objaśnienia:

- * maksymalnie do liczby łóżek lub miejsc wpisanych do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 105 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217).
- ** osoba, która posiada kwalifikacje specjalisty terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124) lub posiada kwalifikacje specjalisty psychoterapii uzależnień, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).
- *** osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień i posiada kwalifikacje instruktora terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH AMBULATORYJNYCH PSYCHIATRYCZNYCH
I LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO (DOMOWEGO) ORAZ WARUNKI REALIZACJI TYCH ŚWIADCZEŃ

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu (ICD 10)
1	2	3	4
1	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych – porady, wizyty domowe lub środowiskowe oraz sesje psychoterapii:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej); Ogólne badanie psychiatryczne (Z04.6).

	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
	3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	

4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia kliniczna, zwany dalej „psychologiem klinicznym”, lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
6) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; sesja psychoterapii indywidualnej może być realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub,	1. Personel: 1) osoba, która spełnia łącznie następujące warunki: a) posiada dyplom lekarza lub magistra: psychologii, pielęgniarstwa, pedagogiki, resocjalizacji albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763, z późn. zm.), b) ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzone metodami o udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności metodą terapii psychodynamicznej, poznawczo–behawioralnej lub	

b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub, c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub, d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy ze świadczeniobiorcą, polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy;	systemowej, w wymiarze co najmniej 1200 godzin albo przed 2007 r. ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia, c) posiada zaświadczenie, zwane dalej „certyfikatem psychoterapeuty”, poświadczające odbycie szkolenia wymienionego w lit. b, zakończonego egzaminem przeprowadzonym przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład której nie wchodzi przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty – zwana dalej „osobą prowadzącą psychoterapię”, lub 2) osoba, o której mowa w pkt 1 lit. a, posiadająca status osoby uczestniczącej co najmniej dwa lata w podyplomowym szkoleniu, o którym mowa w pkt 1 lit. b, oraz posiadająca zaświadczenie wydane przez podmiot prowadzący kształcenie oraz pracująca pod nadzorem osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty”. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

	8) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą 6 – 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	9) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psycholog kliniczny, lub osoba prowadząca psychoterapię; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	10) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta lub porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) psycholog – samodzielnie lub w zespole z innym pracownikiem. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty/porady wynosi co	

		najmniej 60 minut.	
2	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych – porady, wizyty domowe lub środowiskowe:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej); Ogólne badanie psychiatryczne (Z04.6).
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarstwa;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	

	3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	
	4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	

	6) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psycholog kliniczny, lub osoba prowadząca psychoterapię; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	7) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta lub porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) psycholog – samodzielnie lub w zespole z innym pracownikiem. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty albo porady wynosi co najmniej 60 minut.	
3	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych – porady, wizyty domowe lub środowiskowe:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00–F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej)

	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej); Ogólne badanie psychiatryczne (Z04.6).
	2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
	3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	

	4) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psycholog kliniczny, lub osoba prowadząca psychoterapię; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	5) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta lub porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog – samodzielnie lub w zespole z innym pracownikiem. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty/porady wynosi co najmniej 60 minut.	
4	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży – porady, wizyty domowe lub środowiskowe, sesje psychoterapii, programy:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59);
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy i obejmuje:	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza, który posiada specjalizację I	

a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego) (F80–F89); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98); Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).
2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarstwa;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	

4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	
5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
6) porada kompleksowo – konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym: wstępne i kontrolne, specjalistyczne świadczenie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (F84), nieobjętych opieką w programie terapeutyczno–rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym; poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem; świadczenie jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje czynności takie jak:	1. Personel: zespół przeszkolony w zakresie diagnostyki i terapii autyzmu: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży;	

	a) zebranie wywiadu, b) badanie stanu psychicznego i somatycznego, c) badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem specjalistycznych testów), d) instruktaż i psychoedukację dla rodzin, e) konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach, prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno–rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej; porada kompleksowo – konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym jest realizowana tylko przez poradnie, które spełniają odpowiednie warunki lokalowe (pokój obserwacji);	3) lekarz specjalista w dziedzinie pediatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie pediatrii; 4) psycholog; 5) osoba, która ukończyła studia wyższe w zakresie pedagogiki specjalnej i uzyskała tytuł licencjata lub magistra lub osoba, która rozpoczęła przed dniem 1 października 2012 r. studia wyższe na kierunku pedagogika specjalna i uzyskała tytuł licencjata lub magistra, zwana dalej „pedagogiem specjalnym” 6) osoba, która: a) uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie neurologopedii lub b) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. i ukończyła studia wyższe w zakresie logopedii, obejmujące co najmniej 800 godzin kształcenia w zakresie logopedii i uzyskała tytuł magistra, lub c) ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii obejmujące co najmniej 600 godzin kształcenia w zakresie logopedii, lub d) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe na kierunku albo w specjalności logopedia obejmujące co najmniej 800 godzin kształcenia w zakresie logopedii i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku, lub e) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii obejmujące co najmniej 600 godzin kształcenia w zakresie logopedii, lub f) rozpoczęła przed dniem 31 grudnia 1998 r. i ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła studia podyplomowe z logopedii, zwana dalej „logopedą” 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	
--	---	--	--

7) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy z pacjentem polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech pacjentem bez ingerencji w jego zaburzone procesy;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
8) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

	9) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia; sesja psychoterapii grupowej, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą 6 – 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	10) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psycholog kliniczny, lub osoba prowadząca psychoterapię; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

11) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta, porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu pobytu świadczeniobiorcy;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 5) psycholog w zespole z pielęgniarką. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty lub porady wynosi co najmniej 60 minut.	
12) program terapeutyczny – rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym – zespół świadczeń udzielanych świadczeniobiorcom z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju (F84) i ich rodzinom w celu redukcji objawów psychopatologicznych, poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, poprawy w porozumiewaniu się werbalnym i niewerbalnym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym; programem mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem; program jest realizowany przez zespół specjalistów i obejmuje: a) wizyty terapeutyczne, polegające na indywidualnej terapii psychologicznej, b) terapię i poradnictwo psychologiczne dla rodzin,	1. Personel: zespół w składzie: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog; 3) pedagog specjalny; 4) logopeda; 5) osoba, która: a) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe z zakresu fizjoterapii obejmujące co najmniej 2435 godzin kształcenia w zakresie fizjoterapii i uzyskała tytuł licencjata lub dodatkowo co najmniej 1440 godzin kształcenia w zakresie fizjoterapii i uzyskała tytuł magistra, lub b) rozpoczęła po dniu 31 grudnia 1997 r. studia wyższe na	

	c) terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się, d) psychoedukację rodziców, e) grupowe zajęcia terapeutyczne (grupy 5–10 świadczeniobiorców, minimum 2 osoby personelu) – łącznie dla jednego świadczeniobiorcy do 360 godzin leczenia w ciągu roku; program może być realizowany w poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży jako świadczenie dodatkowe, wyraźnie wyodrębnione od innych świadczeń udzielanych w poradni oraz jako świadczenie podstawowe w poradniach dla osób z autyzmem dziecięcym.	kierunku fizjoterapia, zgodnie ze standardami kształcenia określonymi w odrębnych przepisach i uzyskała tytuł licencjata lub magistra na tym kierunku, lub c) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe na kierunku rehabilitacja ruchowa lub rehabilitacja i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku, lub d) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1998 r. studia wyższe w Akademii Wychowania Fizycznego i uzyskała tytuł magistra oraz ukończyła specjalizację I lub II stopnia w dziedzinie rehabilitacji ruchowej, lub e) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła w ramach studiów dwuletnią specjalizację z zakresu gimnastyki leczniczej lub rehabilitacji ruchowej potwierdzoną legitymacją instruktora rehabilitacji ruchowej lub gimnastyki leczniczej, lub f) rozpoczęła przed dniem 1 stycznia 1980 r. studia wyższe na kierunku wychowanie fizyczne i uzyskała tytuł magistra na tym kierunku oraz ukończyła 3–miesięczny kurs specjalizacyjny z rehabilitacji lub ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy technik fizjoterapii, – zwana dalej „fizjoterapeutą”; 6) osoba, która: a) rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe w zakresie terapii zajęciowej, obejmujące co najmniej 2000 godzin kształcenia w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii i technik terapeutycznych i uzyskała co najmniej tytuł licencjata, lub b) ukończyła studia wyższe na kierunku lub w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 3000 godzin kształcenia, w tym 2000 godzin w grupie treści podstawowych i kierunkowych obejmujących wiedzę z zakresu teorii technik terapeutycznych i uzyskała tytuł licencjata, lub c) ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy	
--	---	---	--

		terapeuty zajęciowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie terapeuty zajęciowego, lub d) ukończyła przed dniem wejścia w życie rozporządzenia szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała tytuł zawodowy w zawodzie instruktor terapii zajęciowej, lub e) ukończyła przed dniem 1 października 2011 r. studia wyższe w specjalności terapia zajęciowa, obejmujące co najmniej 1665 godzin kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu terapeuty zajęciowego i uzyskała tytuł licencjata, lub f) osoba z innym wykształceniem, która uzyskała pozytywną opinię kierownika ośrodka prowadzącego terapię zajęciową dla chorych psychicznie, po co najmniej rocznej praktyce w zakresie terapii zajęciowej w tym ośrodku – zwana dalej „osobą prowadzącą terapię zajęciową” 2. Pozostałe warunki: czas udzielania programu wynosi co najmniej 60 minut.	
5	Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży – porady, wizyty domowe lub środowiskowe, sesje psychoterapii:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Upośledzenie umysłowe (F70–F79); Zaburzenia rozwoju psychicznego
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy i obejmuje: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego,	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.	

c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	(psychologicznego) (F80–F89); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym(F90–F98); Nieokreślone zaburzenia psychiczne (F99); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).
2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	

4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	
5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
6) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności pacjenta, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

	zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy z pacjentem polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy		
	7) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiącą element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	8) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiącą element ustalonego planu leczenia; sesja psychoterapii grupowej, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą 6 – 12 osób, w formie:	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;		

	9) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub psycholog kliniczny, lub osoba prowadząca psychoterapię; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub psycholog, lub osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	10) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta, porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu pobytu świadczeniobiorcy;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 5) psycholog w zespole z pielęgniarką. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty albo porady wynosi co najmniej 60 minut.	

6	Leczenie nerwic – porady lub sesje psychoterapii.	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
	3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia,	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co	

	b) ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	najmniej 15 minut.	
	4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: psycholog kliniczny. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog kliniczny. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	6) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy ze świadczeniobiorcą polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy;		
7) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
8) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą 6 – 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) dwie osoby prowadzące psychoterapię lub 2) osoba prowadząca psychoterapię i osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
9) sesja wsparcia psychospołecznego –	1. Personel:	

	oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku;	1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 4) psycholog, lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7	Świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia – porady lub sesje psychoterapii.	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48); Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69).
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie seksuologii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	

e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;		
2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie seksuologii lub 2) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie seksuologii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie seksuologii lub 2) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie seksuologii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	
4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca:	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub	

a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej rocznym doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
6) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy ze świadczeniobiorcą polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy;	1. Personel: osoba prowadząca psychoterapię. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej	

	ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	60 minut.	
	8) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą od 6 do 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) dwie osoby prowadzące psychoterapię lub 2) osoba prowadząca psychoterapię i osoba ubiegająca się o uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	9) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie seksuologii lub 2) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie seksuologii, lub 3) psycholog, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

8	Program terapii zaburzeń preferencji seksualnych – program leczenia zaburzeń preferencji seksualnych obejmujący poradnictwo i terapię osób, o których mowa w art. 95a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), realizowany poprzez: 1) wydawanie świadczeniobiorcy dawek leków stosowanych w celu obniżenia poziomu testosteronu oraz pomocniczo w terapii zaburzeń preferencji seksualnych; 2) okresowe badanie stanu somatycznego i psychicznego; 3) psychoterapię indywidualną (w wymiarze co najmniej 60 minut, od 1 sesji raz w tygodniu, przez 1 sesję co 2 tygodnie, do 1 sesji w miesiącu – minimum 12 sesji w okresie roku); 4) psychoterapię grupową (realizowaną z grupą od 5 do 7 świadczeniobiorców, w wymiarze co najmniej 180 minut, od 5 sesji w tygodniu, przez 1 sesję w tygodniu, do 1 sesji w miesiącu – bez ograniczeń liczby sesji w ciągu roku); sesję prowadzą minimum 2 osoby personelu; 5) konsultacje specjalistyczne w zakresie seksuologii; 6) diagnostykę laboratoryjną obejmującą co najmniej: morfologię, OB, glukozę, wapń, fosfor, FSH, LH, PRL, testosteron, próby wątrobowe, gęstość mineralną kości, EKG;	Personel: zespół w składzie: 1) lekarz specjalista w dziedzinie seksuologii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej; 3) osoba prowadząca psychoterapię; 4) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 5) pielęgniarki; 6) pracownik socjalny. Pozostałe warunki: zapewnienie leków stosowanych w programie terapii zaburzeń preferencji seksualnych.	Zaburzenia preferencji seksualnych (F65).
---	--	---	--

	7) kontrolę laboratoryjną: próby wątrobowe – co 3 miesiące; morfologia, glukoza, wapń, fosfor, poziomy hormonów – nie rzadziej niż 1 raz na 6 miesięcy; ocena gęstości mineralnej kości – nie rzadziej niż co 12 miesięcy (w przypadku ryzyka osteoporozy). W ramach programu podejmowane są działania konsultacyjno–edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami preferencji seksualnych.		
9	Świadczenia psychologiczne – porady lub sesje psychoterapii:	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo.	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną (F40–F48);
	1) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi (F50–F59); Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych (F60–F69); Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym (F90–F98).
	2) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną,	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia	

	b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej rocznym doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	3) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy ze świadczeniobiorcą polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	4) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny,	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

	prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku; 5) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą 6 – 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku; 6) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut; 1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) osoba prowadząca psychoterapię, lub 3) psycholog, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
10	Świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju: 1) porada lekarska diagnostyczna –	Wymagania dotyczące czasu pracy personelu: 1) lekarz udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 1/3 czasu pracy poradni tygodniowo; 2) psycholog udziela świadczeń w wymiarze nie mniejszym niż 3/4 czasu pracy poradni tygodniowo. 1. Personel:	Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03) (tylko dla porady lekarskiej diagnostycznej – w przypadku gdy nie jest

porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, obejmująca: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego.	lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	możliwe określenie leczonej jednostki chorobowej).
2) porada kompleksowo – konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym: wstępne i kontrolne, specjalistyczne świadczenie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (F84), nieobjętych opieką w programie terapeutyczno–rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym; poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem; świadczenie jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje czynności takie jak: a) zebranie wywiadu, b) badanie stanu psychicznego i somatycznego, c) badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem specjalistycznych testów), d) instruktaż i psychoedukację dla rodzin, e) konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach,	1. Personel: zespół przeszkolony w zakresie diagnostyki i terapii autyzmu: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii; 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, 3) lekarz specjalista w dziedzinie pediatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie pediatrii; 4) psycholog lub psycholog kliniczny; 5) pedagog specjalny; 6) logopeda.	

prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej; porada kompleksowo – konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym jest realizowana tylko przez poradnie, które spełniają odpowiednie warunki lokalowe (pokój obserwacji);	2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 60 minut.	
3) program terapeutyczno – rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym – zespół świadczeń udzielanych świadczeniobiorcom z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju (F84) i ich rodzinom w celu redukcji objawów psychopatologicznych, poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, poprawy w porozumiewaniu się werbalnym i niewerbalnym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym; programem mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem; program jest realizowany przez zespół specjalistów i obejmuje: a) wizyty terapeutyczne, polegające na indywidualnej terapii psychologicznej, b) terapię i poradnictwo psychologiczne dla rodzin, c) terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się, d) psychoedukację rodziców, e) grupowe zajęcia terapeutyczne (grupy 5–10 świadczeniobiorców, minimum 2 osoby personelu – łącznie dla jednego	1. Personel: zespół w składzie: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog; 3) pedagog specjalny; 4) oraz odpowiednio do potrzeb: logopeda, fizjoterapeuta, osoba prowadząca terapię zajęciową. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania programu wynosi co najmniej 60 minut.	

	świadczeniobiorcy do 360 godzin leczenia w ciągu roku; program może być realizowany w poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży jako świadczenie dodatkowe, wyraźnie wyodrębnione od innych świadczeń udzielanych w poradni oraz jako świadczenie podstawowe w poradniach dla osób z autyzmem dziecięcym.		
11	Leczenie środowiskowe (domowe) – porady, wizyty domowe lub środowiskowe, sesje psychoterapii, udzielane w środowisku zamieszkania, ujęte w kompleksowy program terapeutyczny; realizowane przez zespół leczenia środowiskowego lub domowego w ramach kompleksowej opieki nad świadczeniobiorcą i jego rodziną:		Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84); Inne zaburzenia psychiczne (F00–F99) wymagające opieki środowiskowej z powodu znacznego stopnia zaburzenia funkcjonowania społecznego.
	1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy i obejmuje: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lekarska terapeutyczna – kolejna porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca ocenę:	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i	

a) stanu psychicznego i somatycznego, b) postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	młodzieży, lub psychiatrii dziecięcej, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 5) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 6) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psychiatrii dziecięcej, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 5) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 6) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	
4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub	

	psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	6) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta, porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu pobytu świadczeniobiorcy, kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także rodzin lub opiekunów i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii lub w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psycholog, lub pielęgniarka, lub osoba, która posiada wykształcenie średnie i ukończyła szkolenie z zakresu terapii środowiskowej określone w zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia ramowym programie szkolenia z zakresu terapii środowiskowej – zwana dalej „terapeutą środowiskowym” – samodzielnie lub w zespole z innym pracownikiem albo 2) zespół przeszkolony w zakresie diagnostyki i terapii osób z autyzmem: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, psycholog kliniczny, pedagog specjalny, logopeda.	

		2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty albo porady wynosi co najmniej 60 minut, w przypadku wizyty albo porady miejscowej, a w przypadku wizyty albo porady zamiejscowej – co najmniej 90 minut.	
	7) wizyta osoby prowadzącej terapię środowiskową – wizyta, udzielana przez osobę prowadzącą terapię środowiskową, dotycząca także rodzin lub opiekunów i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne kierowanie do lekarza lub psychologa lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	1. Personel: terapeuta środowiskowy. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	
	8) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody, realizowana w formie: a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni lub b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku lub c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku lub d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko– lub	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy ze świadczeniobiorcą polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech świadczeniobiorcy, bez ingerencji w jego zaburzone procesy;		
9) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody, w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty; 2) psycholog lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
10) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana w grupach świadczeniobiorców, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą od 6 do 12 osób, w formie: a) psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku, b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku, c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku;	1. Personel: 1) osoba prowadząca psychoterapię; 2) osoba prowadząca psychoterapię lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
11) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub	

	obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.	4) psycholog, lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
12	Leczenie środowiskowe (domowe) – porady, wizyty domowe lub środowiskowe, udzielane w środowisku zamieszkania, ujęte w kompleksowy program terapeutyczny; realizowane przez zespół leczenia środowiskowego lub domowego w ramach kompleksowej opieki nad świadczeniobiorcą i jego rodziną: 1) porada lekarska diagnostyczna – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy i obejmuje: a) zebranie wywiadu, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego; 2) porada lekarska terapeutyczna – porada kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i	1. Personel: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej – równoważnik nie mniej niż 1/4 etatu przeliczeniowego. Dopuszcza się możliwość realizowania świadczenia przy udziale lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut. 1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i	Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi (F00–F09); Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe (F20–F29); Zaburzenia nastroju (afektywne) (F30–F39); Całościowe zaburzenia rozwojowe (F84); Inne zaburzenia psychiczne (F00–F99) wymagające opieki środowiskowej z powodu znacznego stopnia zaburzenia funkcjonowania społecznego.

somatycznego, b) ocenę postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	młodzieży, lub psychiatrii dziecięcej, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 5) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 6) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lekarska kontrolna – porada obejmująca: a) ogólną ocenę przebiegu leczenia, b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych, c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psychiatrii dziecięcej, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 5) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 6) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 15 minut.	
4) porada psychologiczna diagnostyczna – porada udzielana z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub	

	psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno–terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, mająca na celu: a) wykonanie pogłębionej diagnostyki osobowości, b) ocenę procesów poznawczych, c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, d) wykonanie niezbędnych konsultacji specjalistycznych, e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;	2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog z udokumentowanym co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	5) porada psychologiczna – porada stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca: a) pomoc psychologiczną, b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne;	1. Personel: psycholog. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania porady wynosi co najmniej 45 minut.	
	6) wizyta, porada domowa lub środowiskowa – wizyta, porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy, kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także rodzin lub opiekunów i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii lub w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub psycholog, lub pielęgniarka, lub terapeuta środowiskowy – samodzielnie lub w zespole z innym pracownikiem albo 2) zespół przeszkolony w zakresie diagnostyki i terapii osób z autyzmem: lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, psycholog kliniczny, pedagog specjalny, logopeda. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty albo porady wynosi co najmniej 60 minut, w przypadku wizyty albo porady miejscowej, a w przypadku wizyty albo porady zamiejscowej –	

		co najmniej 90 minut.	
	7) wizyta osoby prowadzącej terapię środowiskową – wizyta, udzielana przez osobę prowadzącą terapię środowiskową, dotycząca także rodzin lub opiekunów i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne kierowanie do lekarza lub psychologa lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	1. Personel: terapeuta środowiskowy. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	
	8) sesja wsparcia psychospołecznego – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie od 2 do 6 osób, kierowane do świadczeniobiorców, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne świadczeniobiorcy; wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii, lub 4) psycholog, lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas udzielania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	

WYKAZ ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH REALIZOWANYCH W WARUNKACH AMBULATORYJNYCH LECZENIA UZALEŻNIEŃ
ORAZ WARUNKI REALIZACJI TYCH ŚWIADCZEŃ

Lp.	Nazwa świadczenia gwarantowanego	Warunki realizacji świadczenia gwarantowanego	Kody Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD10) odpowiadające świadczeniu gwarantowanemu
1	2	3	4
1	Leczenie uzależnień: świadczenia udzielane przez porady, wizyty, sesje psychoterapii, programy, w tym możliwość wizyty instruktora terapii uzależnień oraz leczenia substytucyjnego: 1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współuzależnionych, obejmująca: a) zebranie wywiadu od świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog posiadający tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia kliniczna, zwany dalej „psychologiem klinicznym”, lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnień i współuzależnień pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień oraz posiada status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym dla specjalisty psychoterapii uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej	Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F10–F19); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem alkoholu (Z81.1); Obciążenia rodzinne nadużywaniem innych substancji

		„osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień”. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
	2) porada lub wizyta terapeutyczna – kolejna porada lub wizyta, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog, lub 4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
	3) porada lub wizyta lekarska – porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
	4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca:	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub	

	a) ocenę postępów leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) ocena zasadności skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy ze świadczeniodawcą, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień, posiadająca status osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym dla instruktora terapii uzależnień, potwierdzony zaświadczeniem wydanym odpowiednio przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych albo Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień”. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
	5) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba, która spełnia łącznie następujące warunki: a) posiada dyplom lekarza lub magistra: psychologii, pielęgniarstwa, pedagogiki, resocjalizacji albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763, z późn. zm.), b) ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzone metodami o udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności metodą terapii psychodynamicznej, poznawczo–behawioralnej lub systemowej, w wymiarze co najmniej 1200 godzin albo przed 2007 r. ukończyła podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia,	

	c) posiada zaświadczenie, zwane dalej „certyfikatem psychoterapeuty”, poświadczające odbycie szkolenia wymienionego w lit. b, zakończonego egzaminem przeprowadzonym przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład której nie wchodzi przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty – zwana dalej „osobą prowadzącą psychoterapię”, lub d) osoba, o której mowa w lit. a, posiadająca status osoby uczestniczącej co najmniej dwa lata w podyplomowym szkoleniu, o którym mowa w lit. b, oraz posiadająca zaświadczenie wydane przez podmiot prowadzący kształcenie oraz pracująca pod nadzorem osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty, zwana dalej „osobą ubiegającą się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty”. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut oraz do 50 godzin w okresie roku.	
6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębianych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana z grupą od 6 do 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty	

	leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
	8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień, lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	
2	Świadczenia antynikotynowe – udzielane przez porady, wizyty, sesje psychoterapii, w tym możliwość wizyty instruktora terapii uzależnień:		Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane paleniem tytoniu (F17);
	1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który	

weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współzależniowych i obejmująca: a) zebranie wywiadu od świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współzależniowych): Obciążenia rodzinne innymi zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (Z81.2.) Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
2) porada lub wizyta terapeutyczna – kolejna porada lub wizyta, dotycząca także osób współzależniowych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu leczenia, c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog, lub 4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lub wizyta lekarska – porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współzależniowych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego,	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.	

b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z świadczeniodawcą, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
5) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 50 godzin w okresie roku.	
6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub	

	osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
	7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana z grupą od 6 do 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
	8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych.	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub	

		6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	
3	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia – udzielane przez porady, wizyty lub sesje psychoterapii, w tym możliwość wizyty instruktora terapii uzależnień:		Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem alkoholu (F10); Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem kilku substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu (F19); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem alkoholu (Z81.1); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43);
	1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) zebranie wywiadu od świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lub wizyta terapeutyczna – porada lub wizyta, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu leczenia, c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny, lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog, lub	

	4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
3) porada lub wizyta lekarska – kolejna porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
5) sesja psychoterapii indywidualnej –	1. Personel:	

sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 50 godzin w okresie roku.	
6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana z grupą od 6 do 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty.	

		2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
	8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych.	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	
4	Świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży – udzielane przez porady, wizyty, sesje psychoterapii, w tym możliwość wizyty instruktora terapii uzależnień:		Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F10–F19); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o
	1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) zebranie wywiadu od	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie	

świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin i osób pozostających w bliskich relacjach (współuzależnionych): Obciążenia rodzinne nadużywaniem alkoholu (Z81.1); Obciążenia rodzinne nadużywaniem innych substancji psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
2) porada lub wizyta terapeutyczna – kolejna porada lub wizyta, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu leczenia, c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny, lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog, lub 4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lub wizyta lekarska – porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego,	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej lub 2) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie	

b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	psychiatrii dzieci i młodzieży, lub 4) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 5) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
5) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty.	

uzależnionych lub współuzależnionych;	2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut oraz do 50 godzin w okresie roku.	
6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana z grupą od 6 do 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub	

	świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych.	3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	
5	Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol – udzielane przez porady, wizyty, sesje psychoterapii lub programy:		Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11–F19); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin (współuzależnionych): Obciążenie rodzinne nadużywaniem innych substancji psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i
	1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) zebranie wywiadu od świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne,	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty	

e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	wynosi co najmniej 45 minut.	zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla uczestników programu leczenia substytucyjnego: Zespół uzależnienia od opiatów (F11.2).
2) porada lub wizyta terapeutyczna – kolejna porada lub wizyta, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu leczenia, c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	1. Personel: 1) psycholog kliniczny, lub 3) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub 3) psycholog, lub 4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
3) porada lub wizyta lekarska – porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub	

indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia;	4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	
5) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 50 godzin w okresie roku.	
6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut.	
7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana z grupą od 6 do 12 osób	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub	

	(dotyczy także osób współzależnych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współzależnych;	2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
	8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współzależnych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujące leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współzależnych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	

	9) program leczenia substytucyjnego – program leczenia uzależnienia, realizowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124).	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii; 2) specjalista psychoterapii uzależnień*; 3) pielęgniarka – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 50 uczestników programu. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie leków stosowanych w programie substytucyjnym.	
6	Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol – udzielane przez porady, wizyty, sesje psychoterapii:		Dla użytkowników substancji psychoaktywnych: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (F11–F19); Patologiczny hazard (F63.0); Inne zaburzenia nawyków i popędów (F 63.8); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03). Dla członków rodzin (współuzależnionych): Obciążenie rodzinne nadużywaniem innych substancji psychoaktywnych (Z81.3); Inne zaburzenia lękowe (F41); Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43); Zaburzenia występujące pod
	1) porada lub wizyta diagnostyczna – porada lub wizyta rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczny – terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego świadczeniobiorcy, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) zebranie wywiadu od świadczeniobiorcy i rodziny, b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, c) niezbędne badanie psychologiczne, d) niezbędne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, e) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii; 2) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub psycholog posiadający co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy klinicznej, lub specjalista psychoterapii uzależnień*, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 45 minut.	
	2) porada lub wizyta terapeutyczna – kolejna porada lub wizyta, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego, b) ocenę przebiegu leczenia,	1. Personel: 1) psycholog kliniczny, lub 2) psycholog w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychologia kliniczna, lub	

c) wsparcie psychologiczne, d) działania edukacyjne, e) oddziaływania interwencyjne;	3) psycholog, lub 4) specjalista psychoterapii uzależnień*, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	postacią somatyczną (F45); Inne zaburzenia nerwicowe (F48); Specyficzne zaburzenia osobowości (F60); Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne (Z03).
3) porada lub wizyta lekarska – porada lub wizyta lekarza kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę stanu psychicznego i somatycznego, b) ocenę przebiegu i postępów leczenia, c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne, d) czynności pielęgniarские;	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub 2) lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub 3) lekarz w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 15 minut.	
4) wizyta instruktora terapii uzależnień – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotycząca także osób współuzależnionych i obejmująca: a) ocenę postępu leczenia, b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia, c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby, d) działania informacyjno – motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu świadczeniobiorcy z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień. 2. Pozostałe warunki: czas trwania porady albo wizyty wynosi co najmniej 30 minut.	

	planu leczenia; 5) sesja psychoterapii indywidualnej – sesja z jednym świadczeniobiorcą, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności świadczeniobiorcy, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębianych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych; 6) sesja psychoterapii rodzinnej – sesja z rodziną (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębianych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych; 7) sesja psychoterapii grupowej – sesja realizowana jest z grupą 6 – 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębianych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych;	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 50 godzin w okresie roku. 1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) osoba prowadząca psychoterapię, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut. 1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba prowadząca psychoterapię, lub 5) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty .	
--	---	--	--

		2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 120 minut w ciągu dnia oraz do 240 godzin w okresie roku.	
	8) sesja psychoedukacyjna – sesja realizowana w grupach do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody; możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych.	1. Personel: 1) specjalista psychoterapii uzależnień* lub 2) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, lub 3) instruktor terapii uzależnień**, lub 4) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu instruktora terapii uzależnień lub 5) osoba prowadząca psychoterapię, lub 6) osoba ubiegająca się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty. 2. Pozostałe warunki: czas trwania sesji wynosi co najmniej 60 minut w ciągu dnia oraz do 160 godzin w okresie roku.	
7	Program leczenia substytucyjnego: program leczenia uzależnienia, realizowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.	1. Personel: 1) lekarz specjalista w dziedzinie psychiatrii lub lekarz, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii; 2) specjalista psychoterapii uzależnień*; 3) pielęgniarka – równoważnik 1 etatu przeliczeniowego na 50 uczestników programu. 2. Pozostałe warunki: zapewnienie leków stosowanych w programie substytucyjnym	Zespół uzależnienia od opiatów (F11.2).

* osoba, która posiada kwalifikacje specjalisty terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub posiada kwalifikacje specjalisty psychoterapii uzależnień, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).

- ** osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu uzależnienia i współuzależnienia pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień i posiada kwalifikacje instruktora terapii uzależnień, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.